"Före textannonser" forts. från föreg. sida.

Inventering av landets förråd
FOLKHUSHÅLLNINGEN
av vissa slag av rör av smidbart järn eller stål samt kopparrör.

Kungl. Maj:t har genom kungörelse den 11 oktober 1946 förordnat om skyldighet att lämna uppgifter angående innehav av dels vissa slag av rör av smidbart järn eller stål med en godstjocklek av över 2 mm, dels ock av rörmokarrör av koppar i enlighet med de närmare bestämmelser statens industrikommission utfärdat.

Inventeringen skall omfatta

dels alla sl. 12 staten mellan den 19 och 26 oktober 1946 inom riket befintliga, staten icke tillhöriga förråd av ovan angivna icke bearbetade varor, vilka innehavas av person eller företag, som yrkesmässigt tillverkar eller försäljer eller i yrkesmässig verksamhet använder sådan vara;

dels ock övriga, vid samma tidpunkt inom riket befintliga, staten icke tillhöriga förråd av dylika icke bearbetade varor, för såvitt vederbörandes innehav därav uppgår till, ifråga om raka rör av smidbart järn eller stål 200 kg och ifråga om rörmokarrör av koppar 200 kg.

Berörda närmare bestämmelser om inventeringen hänvisas till industrikommissionens meddelande nr 336.

Uppgift å särskild blankett (ST 159) skall senast den 28 oktober 1946 insändas till statens industrikommission.

Blanketter jämte meddelande nr 336 tillhandahållas förutom av industrikommissionen hos kristidsstyrelser och kristidsnämnder.

Stockholm den 23 oktober 1946. STATENS INDUSTRIKOMMISSION.

Byggnadsentreprenad.

Botkyrka kommun utbjuder härmed på entreprenad uppförande av skolbyggnad i Tullinge (c:a 3.600 m³) under förbehåll att arbetstillstånd lämnas före 21 dec. 1946.

Anbudshandlingar erhålles fr. o. m. 23 okt. 1946 på Botkyrka kommunalkontor mot en deposition av kronor 50:— kl. 9—12 och 1—3. Beloppet återbetalas när handlingarna i oskadat skick jämte depositionskvittot återlämnas.

Skriftligt, förseglat anbud, å omslaget märkt "Byggnadsentreprenad Tullinge skola", skall senast den 23 nov. kl. 12 vara Botkyrka folkskolestyrelse, Tumba, tillhanda.

Anbudet skall vara bindande till den 23 dec. 1946.

Fri prövningsrätt förbehålles.

Tumba i oktober 1946.

BOTKYRKA FOLKSKOLESTYRELSE

Byggnads- och lednings-entreprenader.

Örebro läns landsting infordrar härmed anbud å om- och påbyggnadsarbeten för inrättandet av **personalmatsalar, personalbostäder, föreläsningssal och intagningsavdelning vid centralfängelset i Örebro,** avseende:

I. BYGGNADSARBETEN;
II. VÄRME- OCH SANITÄRA LEDNINGER;
III. ELEKTRISK INSTALLATION.

Handlingar för respektive entreprenader erhållas mot deposition av 50 kr. för vardera hos Örebro läns landstings kansli, Drottninggatan 11, Örebro, tel. 20 994. Erforderliga upplysningar lämnas av Arkitekt Nils Grep, Sturegatan 13, V, Stockholm, tel. 11 06 10. Förseglade anbud, ställda till "Örebro läns landsting" och med påskrift om innehållet skola vara inkomna till landstingets kansli senast torsdagen den 14 november 1946 kl. 12.00 på dagen.

Anbuden skola vara bindande till den 15 december 1946. Fri prövningsrätt förbehålles.

BYGGNADSKOMMITTÉN.

Entreprenad å elektr. installation. Rörledningsentreprenad.

Botkyrka kommun utbjuder härmed å entreprenad utförande av värmelednings-, ventilations- och sanitär installation (elektrisk installation) till nybyggnad för Tullinge skola, under förbehåll att arbetstillstånd lämnas före den 21 november 1946.

Anbudshandlingar erhålles fr. o. m. den 23 okt. 1946 på Botkyrka kommunalkontor mot en deposition av kronor 25:— kl. 9—12 och 1—3. Beloppet återbetalas när handlingarna i oskadat skick jämte depositionskvittot återlämnas.

Skriftligt, förseglat anbud, märkt "Rörledningsentreprenad (Elektriska installation) för Tullinge skola", skall senast den 23 nov. 1946 kl. 12 vara Botkyrka folkskolestyrelse, Tumba, tillhanda.

Anbudet skall vara bindande till den 23 dec. 1946.

Fri prövningsrätt förbehålles. Tumba i oktober 1946.

BOTKYRKA FOLKSKOLESTYRELSE.

FRÅN ENGLAND KAN VI LEVERERA OMGÅENDE

6½ ton splitternya dieseldrivna vältar, kompletta m. fjädrande skrapor både fram o. bak.

Även traktorer för leverans i börj. av nästa år.

Svar på engelska märkta "The Westmid Organisation" t. Wahl Asmussens Annonsbyrå, Norrtullsgatan 12 A, Stockholm.

RADIOAPPARATER

För omgående leverans från England kan vi erbjuda de nya Super 5 och 6 Valve SOBELL Radio.

Svar på engelska märkta "The Westmid Organisation" t. Wahl Asmussens Annonsbyrå, Norrtullsgatan 12 A, Stockholm.

PROGRESSIVE BRITISH FIRM

in printing and allied trades looking for associates in the marketing of new processes and machines. Mutual exchange of novelties. Universal Rototype Limited, 34, Lower Richmond Road, London, S. W. 15.

Moderna, praktiska barnstolar

kombinerade med bord levereras omgående från England.

Ensamrepresentation för Sverige kan eventuellt ordnas.

Svar på engelska märkta "The Westmid Organisation" t. Wahl Asmussens Annonsbyrå, Norrtullsgatan 12 A, Stockholm.

GROVMÅKADAM

C:a 1500 m³ till salu.

AB KASPER HÖGLUND. Tel. 23 42 90.

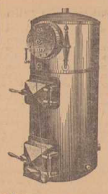

IFA-villapannor
levereras komplett med
OLJEELDNINGSAGGREGAT
för installation i Stockholm m. omnejd, början av nov. 1946.

IFA-allbränslepannor
IFA-varmvattenberedare
IFA-oljetankar
IFA-armatur

IFA VÄRME

VÄRME A.-B. IFA - TEL. 521130, 525025, 534610. - Fleming. 7

Kontorsmaskiner och system

Vi söka förs. för våra maskiner (Comptometer, Hasler o. Peg-bord). Sökanden bör helst vara under 30 år och ha gedigen utbildning. Stort värde sättes på tidigare erfarenhet från liknande försäljning eller kontorsorganisation. Kortfattade skriftliga svar ställes till

BERTIL STENBECK AKTIEBOLAG,
Kungsgatan 18.

Tillverkning sökes

Mindre industri önskar utöka sin förutvarande tillverkn. med artiklar i

Trä, plåt, järn och metall

Intresserade av lämpliga uppslag å såväl större som mindre artiklar. Svar till "Mångsidig tillverkning — 584", Dag. Nyh. Huvudkontor, f. v. b.

Centerlesslipning

såväl genomgångs-, instickes- som fasonslipning, utföres med snabba leveranstider.

MALTE MANSON AB, Linköping. Tel.: Namnanrop.

Fabrikanter!

Elektroförzinkning, förnickling, förkromning, mässingsvanisering, metallslipning o. polering, lödningar o. monteringar utföres snabbt o. till bum. priser. 14 års erf. borgar för fullgott arbete. Begär offert.

KOPINGS ELEKTROLYTFABRIK A/B, H. Larsson, Prästgårdsgatan 20 B, KOPING.

Huvudredaktör

Liberal varannandagstidning i västra Sverige med såväl stads- som landsortsupplaga söker från 1 jan. 1947 huvudredaktör. Sökande skall vara intresserad av allmänna och kommunala frågor och skall självständigt leda och delegera i det redaktionella arbetet. Svar med referenser och löneanspråk till "SPP-anslutet företag", Tornblads Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Representant eller distributör

för Sverige sökes av Mastercraft Pipe Company, 2, West 47 Street, New York 19, New York, U. S. A. Firman tillverkar de världsbekanta piporna.

Antagning av

radiotelegrafister vid Telegrafverket

Ett antal radiotelegrafister, avsedda att tjänstgöra som expeditörer i telegraftjänst, anställas vid telegrafverket i november 1946.

Begynnelselön: 494:10 kr. per månad inkl. rörligt tillägg enl. Stockholms ortsgrupp).

För här avsedd anställning erfordras, att sökanden dels avlagt **realexamen** eller styrker sig äga minst motsvarande kunskaper, dels innehar **1:a klass radiotelegrafisterexamen**, Kunnighet i maskinskrivning är önskvärd.

Sökande skall ha uppnått 18 års ålder, men bör helst icke ha fyllt 29 år.

Egenhändigt skriven ansökan, åtföljd av åldersbetyg och avskrift av kunskapsbetyg samt innehållande uppgift om sökandens adress, ev. telefonnummer och tidigaste tillträdesdag, skall insändas till Företagaren för Telegrafverkets undervisningsanstalt, Malmskillnadsgatan 23, Stockholm, snarast möjligt och senast den 31 okt. 1946.

Närmare upplysningar lämnas av undervisningsanstalten (telefon nr 10 08 22).

Stockholm i oktober 1946.

KUNGL. TELEGRAFSTYRELSEN.

Affärsman—Kompanjon

35-årig affärsman med omfattande erfarenhet inomhandel, sjöfart och industri, perfekt i huvudspråken efter mångårig vistelse i England, Schweiz och Italien och med ingående kännedom i organisations- och försäljningsarbete, önsk. intråda som delägare i gång varande export-, eller importfirma med kapitalinsats eller övertagande av aktiepost. Företag med affärsförbindelser i Schweiz har särskilt intresse. Svar till "Affärsman 35 — D.", Dag. Nyh., Huvudk.

SPRÅKMAN — GOD STILIST,
önskar kvalificerad befattning som sekreterare, ev. dyl. Sv. t. "November 87", Dagens Nyheter, Stureplan.

Ha Edra barn kikhosta?
Försök en höjdflygning.
Ring 20 65 14.
AB T-FLYG.

D·N
23/10 1946

Kommissarievälde på marsch

Enligt det svenska statsskicket har de särskilda departementscheferna praktiskt taget ingen befogenhet att självständigt fatta beslut. Avgöranden skall träffas i konseljen, formellt av kungen. Konseljen har emellertid, framför allt efter parlamentarismens genombrott, blivit en ren formalitet. På en timme eller mindre fattas beslut i mellan 500 och 1.000 ärenden. Reellt fattas beslut dessförinnan, i statsrådsberedningen och under sammanträffanden mellan enskilda statsråd. Men i statsrådsberedningen förs inga protokoll liksom naturligtvis icke vid andra statsrådsförhandlingar. Hur frågorna i praktiken blir handlagda och avgjorda är det därför omöjligt att i efterhand exakt fastställa och överblicka. Statsrådsprotokollen och därtill anknutna handlingar ger ofta knappast några egentliga upplysningar.

Detta väl kända förhållande innebär att realbeslut, bindande utfästelser och andra aktioner kan förekomma utan att de anknytes till något som helst offentligt eller över huvud något skriftligt material som kan tjäna till ledning för riksdagskontrollen och den allmänna debatten. Till en viss grad är detta ouundvikligt. Om ett statsråd exempelvis privat lovar en person en viss befattning, kan ett sådant löfte icke rimligen inregistreras och på detta sätt ingå i det för bedömande av regeringspolitiken tillgängliga materialet. Men dylikt bör naturligtvis icke

Riksdagssammanträden.

Onsdagen den 23 oktober 1946.

Första Kammaren kl. 11 f. m. Val dels av valmän och suppleanter för utsedde av militieombudsman och hans ställföreträdare, dels ock av ledamöter och suppleanter i tredje särskilda utskottet.

Andra Kammaren kl. 11 f. m. Val dels av valmän och suppleanter för utsedde av militieombudsman och hans ställföreträdare, dels ock av ledamöter och suppleanter i tredje särskilda utskottet.

Statsutsk. 3:e avd. omedelb. efter Kammarplenums slut, dock tidigast kl. 14 e. m.

Stockholms stadsfullmäktige

sammanträda å Rådhusalen i Stockholm onsdagen den 30 oktober 1946 kl. 18 för att behandla nedanstående ärenden:

1. Utl. 369. Fastställande av utdebiteringsgrunden för den allmänna kommunalskatt, som ingår i preliminär skatt för inkomst under 1947.

UPPFINNARE och FABRIKANTER!

Välkänd och finansiellt mycket förmögen firma i Schweiz är alltid villig köpa per extra kontant NYA, INTRESSANTA OCH PRAKTISKT PROVADE NYHETER för dagligt bruk. Utförliga telegrafiska offerter med lägsta pris och bästa leveransmöjligheter emotses till:

G. ANDEREGG.
Spalentorweg 26, Basel, (Schweiz).
P. S. Var god klipp ur annonsen och lämna den till intresserade.

ENGELSKA
Nya kvisthurrar
i trivsam hem-miljö
för nybörjare och försigkomna.
Bygginstruktörsgatan 4 fredag 2/11
Lidingö Florav. 14 .. fredag 2/11
Folkungagat. 128 .... fredag 2/11
Grevgatan 7 ..... fredag 2/11
Wallingatan 38 .... fredag 2/11
Efteranmälningar mottages till redan startade kurser i olika språk.
4 4 4 0 0 POLYGLOTT 52 53 23

SKOLOR

HÄSSLEHOLMS TEKNISKA SKOLA
Kommunal läroanstalt under statens inspektion.
Nya kurser börja den 10 jan. Statsstipendier upp till 45 kr. pr mån. Fackavdelningar för maskinteknik (inkl. motorteknik), elektroteknik, husbyggnadskonst samt väg- och vattenbyggnad. Vägmästarkurs. Yrkeskurs för el. installatörer (B-kurs). — Nya lokaler med moderna laboratorier. Platsförmedling. Anmälan före 15 nov. Program gratis, då denna tidning nämnes.
LÄGA AVGIFTER — SMÅ LEKTIONSGRUPPER

Stockholms sömnads- och tillskärarskola
VEGAGATAN 4 (vid Odengatan).
Dagkurser börja den 1 nov. Aftonkurser den 11 nov.
Fullständig undervisning i Mönsterritning, Tillskärning, Sömnad och Provning av kappor, klänningar och sportkläder, även alla slag av barnkläder. Verklig sakkunnig undervisning garanteras.
BETYG. PLATSFORMEDLING
Föreläsningar pr tel. 31 10 39, kl. 9—15.

BALETTSKOLA, Hammarby
Kurser för barn i PLASTIK, RYTMIK, och KLASSISK DANS (TASPETS) under ledning av Soloaonsössen vid Kungl. Teatern Ingeborg Carlson-Stergel.
Anmälningar pr tel. 48 40 29 mellan kl. 8—10 och 16—18.

förekomma och lär tidigare icke heller ha förekommit annat än i undantagsfall. Ännu för ett par årtionden sedan inskred riksdagen gång efter annan mot vad man kallat ministerstyrelse, dvs. realbeslut av enskilda ministrar utanför statsrådet.

Emellertid ökas möjligheten till missbruk med statsverksamhetens utveckling och statsrådens till stor del på denna utveckling berodende reabefogenhet att självständigt fatta beslut. Den kan uttryckas därhän att ministrarna — eller underordnade tjänstemän på ministrarnas uppdrag — i förhandlingar med utomstående, t. ex. främmande beskickningschefer och representanter för svenska organisationer och företag, framträder som regeringens befullmäktigade representanter med rätt att tala och besluta i regeringens namn. Särskilt för maktlystna och mindre nogräknade ministrar uppstår på detta sätt en vid ram för personliga aktioner. Man kan vid förhandlingar ge löften, framföra hotelser, öva påtryckningar för att vinna ett visst mål — trots att dessa löften, hotelser och påtryckningar måhända icke skulle godtas av regeringen, ja, trots att kanske vederbörande minister själv icke på allvar överväger att låta handlingar följa på orden. Det osäkerhetstillstånd som sålunda uppstår innebär en upplockning av rättsamhället, det är en av de linjer som för till diktaturen.

Vårt politiska liv under senare år erbjuder många exempel på den antydda tendensen. I vilken utsträckning har konseljbeslut eller över huvud allmänna överläggningar i regeringen ägt rum i samband med de tysk-svenska förhandlingarna under krigsåren? I vilken utsträckning har så skett under de tysk-svenska förhandlingarna om handelsavtal? Med säkerhet kan på grund av hemlighetsbestämmelser och hemlighetsfullhet detta icke bedömas, men mycket tyder på att ledningen, åtminstone i det senare fallet, utövats av några få ministrar och att i viktiga frågor icke ens hela statsrådet varit informerat.

En farligare är det då enskilda statsråd gentemot svenska organisationer och företag uppträder på angivet sätt. För de personer som förhandlar med statsrådet är det ofta omöjligt att veta om denne har regeringen bakom sig respektive om han verkligen tänker i regeringen verka på den linje som han vid förhandlingen hävdar. I många fall kräva tyngdelagarna, och därmed är den private förhandlaren nära nog hjälplöst utlämnad åt sin motpart regeringsmedlemmen. Om denne lyckas i sitt uppsåt, t. ex. att genom en hotelse om regeringsåtgärd få en uppgörelse till stånd, har formellt en frivillig överenskommelse träffats, och saken kommer sannolikt aldrig till offentlig debatt. Om han misslyckas i ett motsvarande fall, blir det, varé sig regeringen sedermera på hans initiativ vidtar en åtgärd eller inte, lätt att förneka eller bortförklara vad som vid förhandlingen förekommit. På denna väg kan en väldig ökning av regeringens kompetens i praktiken äga rum: genom utfästelser, hotelser och påtryckningar kan den som har eller antas ha regeringens fullmakt tvinga motståndaren till åtgärder som regeringen icke har någon rätt att beordra."

Några exempel som anknyter till faktiskt inträffade situationer skall här ges. Ett statsråd begär under förhandlingar med en organisation om prissättning på vissa varor att de gällande exportpriserna skall sänkas med 5 procent. Då motstånd görs förklarar statsrådet att om motparten ej ger vika regeringen kommer att bevilja sänkning av priserna med 7 procent. Inför denna utpressning ger organisationen vika och går "frivilligt" med på de fem procenten: man undviker sålunda att regeringen själv måste driva sin hotelse, men tar det säkra för det osäkra. — En hotelse framföres till en industri att regeringen skall ordna med utländsk konkurrens, om inte industrin ger vika för viss fordringar. Industrin vägrar att böja sig; det visar sig att hotelsen inte sätts i verket. (Jämför det i gårdagens ledare refererade fallet.) — Ett statsråd förklarar inför representanter för skilda företag att de måste underlåta att ge uttryck åt sin oro inför konsekvenserna av en viss åtgärd, ty därmed skadar de Sveriges ställning i utlandet och gör åtgärden ännu farligare. Av fruktan eller försiktighet gre man efter, och regeringens plan stödes just av dem som anser den vara betänklig. Man går så långt i sin rädsla för makten att man konventionellt tar avstånd från dem som förfäktar ens egna åsikter.

Liknande metoder försöks även mot pressen. Vid en nyligen hållen föredragning på den ordinarie presskonferensen uttalades gång på gång att vissa uppgifter inte fick publiceras. Pressen skulle informeras, men den fick inte i sin tur informera allmänheten. Lyckligvis torde de flesta tidningsmän hellre avstå från presskonferenser än gå med på en ordning som gör statsråden till hemliga väktare över pressens upplysningsverksamhet.

Under den franska revolutionen sände det allmäktiga konventet ut kommissarier till olika delar av landet för att med oinskränkta fullmakter handla i dess ställe. Detta kommissarievälde kännetecknar diktaturen, det är också en ofrånkomlig konsekvens av en sådan utvidgning av statsmakten som gör alla medborgare, alla organisationer, alla företag direkt beroende av regeringen. Mot det svenska kommissarievälde som är på marsch måste rädningen på lång sikt bli en avveckling av kreditdess regleringar, som gynnar det administrativa godtycket, och en klar front mot planerna på allmän socialisering. På kort sikt är försvaret att finna blott i hänsynslös offentlig debatt och i personlig självständighet inför de tillfälliga makthavarna.

Hur högerpressen mottog Hitler

är en fråga som Göteborgs Morgonpost (fn) har tagit upp för att i första hand rentvå sig själv för misstanken att ha sympatiserat med Hitlerregimen. Försöket göra samtidigt som en av de hårdade tyska propagandamakarna, den ökände och vid tyska pressbesöket i Stockholm i januari 1941 mycket firade Gesandter Schmidt, under ett förhör har omtalat vilken tjänst Göteborgs Morgonpost gjorde nazistregimen i en kritisk situation. I ett telegram från Dagens Nyheters New York-korrespondent i gårdagens nummer redogjordes för hur Hitler hade tänkt begagna den svenska och schweiziska pressen för att motarbeta Roosevelts omval i november 1944. Man ville skandalisera Roosevelt genom att få den neutrala pressen att publicera en rövarhistoria och bestämde sig för att "plantera ut" den sensationella nyheten att Roosevelt hade i ett hemligt avtal lovat Stalin att Europa vid krigets slut skulle utlämnas till honom. Gesandter Schmidt tillhandahöll också den fullständiga fördragstexten. Plantetrandet misslyckades emellertid i den schweiziska pressen, det misslyckades också i den svenska pressen med undantag av "en liten svensk tidning", säger Schmidt vemodigt till sin förbrévledare.

Den lilla svenska tidningen var Göteborgs Morgonpost (chefredaktör S. Neander-Nilsson). Tidningens läsare försäkrades att det stupida aktstycket kom från en tillfällig person. Roosevelt lyckades överleva denna valspekulation och blev sittande i Vita huset med en ny, stor majoritet.

En tidning som har begått detta nazistiska skurkstreck finner Svenska Dagbladet lämplig som inledare av en debatt om den svenska högerpressens inställning till nazistregimen. Högerns huvudorgan återger två citat som Göteborgs Morgonpost gjort ur sina egna spalter för att hylla sig själv som en nazismens vedersakare. Det ena är från den 10 november 1923, dagen efter Hitlers flykt efter det misslyckade kupförsöket i München, och är mycket kritiskt. Det andra är från den 6 oktober 1939: det klagar över Hitlers "obalanserade upprördande".

Det skulle lönat sig om Svenska Dagbladet hade gått lite längre fram i tiden. Sedan Hitler blivit rikskansler gjorde Göteborgs Morgonpost den 1 mars 1933 en upptäckt: den obalanserade mannen förde "en det laghundna samhällets kamp mot de anarkistiska elementen". Några dagar senare, den 6 mars, är nazisterna "det parti som mer än något annat representerar styrkan och viljan till statsauktoritetens upprätthållande". Då den blodbestänkte Hitler stiger fram efter junimorden 1934 finner tidningen den 13 juli att oliktheten med Stalin är slående: Stalin regerar med hjälp av ett litet privilegierat fåtal, "medan Hitlers

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.